

1932

Общая
тетрадь
Сорова Луция Т.

ЗИЛНИКУЛ

практикий етнографиче
ал студентей факултэ-
ций де историе а уни-
верситэций де стат
„В.И. Ленин”

анул I

ЕГОРОВА Л.

а. 1986

ALPHABET

ПРОЧИТАЙТЕ ИЛИ ПИШИТЕ
ЭТО СЛОВАМИ ИЛИ
КАК БЫ ПОСМОТРЕТЬ
ВЕРНУТЬСЯ К ЭТОМУ
ИЛИ ПОСМОТРЕТЬ

Часть I

ALPHABET

теңа:

АЛЦЕНТАЦЫЯ ТРАДИЦОНАЛЭ

р. ДУБЭСАРЬ
с. Ношница

ЦНФОРМАТОРИЙ:

1. Гэтан Мария Александровна,
нэскуптэ сн 1933, бэштннамс,
молд., 4 класе
2. Милка Вера Федоровна, 1916,
бэштннамс, молд., некортурарэ
3. Гасан Смигавето Николаевна,
1925, бэштннамс, молд., 4 класе.
4. Муркан Ана Владимировна,
1912, бэштннамс, молд., некортурарэ.

5. Маша Александра Арсеньевна
1911, Бештанаш, мад., некорт.
6. Пасат Мама Никитиоровна,
1925, Бештанаш, мад., некорт.
4. Фуркоу Ана Тимофеевна,
1920, Бештанаш, мад., некорт.
8. Фуркан Александра Влади-
мировна - 1914, Бештанаш,
мад., некортурорт.
9. Маша Елена Трофимовна,
1911, мад., Бештанаш, и кнасе
10. Андриовская Елена Кари-
токовна, 1902, Бешт., мад., некорт.
11. Редета Суросикья Назаровна,
1913, мад., Бештанаш, корт.

Студеря аеиыиентаицей
традиционале аии оицену-о
ку студеря аеиыор бучае,
ае ае гилоу ои прекут,
каниаронду-ае ку аеи,
ае ае преотеах ае, обсервоу
куи аеу ехибаат аеи.

Ди ае конета проиуи
офраиуи ае аеоремеиуи
ае. XIX - оиценуи ае. XV?

Аеи аеи ае аеу ае-
аеи аеи аеи аеи аеи
ае: аеи (ае аеи ае ае
аеи), аеи, аеи,
аеи.

Аеи ае аеи ае ае-
аеи аеи аеи аеи аеи
ае: аеи ае аеи аеи аеи
ае, аеи аеи аеи аеи
аеи аеи аеи аеи аеи

ковска курочница, картофи,
чана или сард. Чонд ачеса
лице откену са дурба, се
адзуса "борици де касо".
Ачаса замс се мошка
рече.

Борици де касо соцу. Борици
опилтут" се прелате асигна!
Де ла борици преледеня се
е дуките (тороиса). Са се
опоря ку ана дартта ку
кремуса де вишии. Де асигна
се пушеу е корбуни он габанос
де мут. А пуше ла
рече. А и зи е пуше ги
дродосит.

Фартте дее ера оштре-
бушицата он арана чо-
рануци момма.
Витр' уи чауи ку ана

сфрата, каре означене со
дредо ел пресоаро дрини
(„дрини“), чомд ел оч-
чене со се ридиче, се пресоаро
рестур дриней ил ел
мештено, ка со ил се
ардо. Се митрелет ку
милуре ил китд е
гата ел ростоарно
не зорина - поитд астро
Момела се мотка ку
бринцо, каре о дриней син-
турь, ку муртурь, ку
такало сау кучи о мотка
~~кучи~~ дринтурь; карне
де порх се тронд ил
апоа ел бшодурин ку чата
ил се ардина кучин бил
е мотка дриней мотка ку се дриней
е май бштрбуинча мо-
ма ку зорина де неште.

Фарте дее се преломиле бор-
ици, афраме ви гиехаре
зи. Борици де ермо пурши
се доедба де чен преломит
вара, дгарече не ермо се
преломеу тоате чене келесе
Патронтеуи, мораруи, стете
се сфрау соу се уехау ом
бордее. Нартодрий ера лоефра
чо ом бордее ом лобиле,
ако, ла таломит. Мериле,
прсадеиле ом косиуро.

Май торзичу ви лозо де
лени.

Ерма борици се отагре ку
моаре, ер вара се одзуга
борици вишичут.

Мокхаре ера преломита
ом кунтор. Ера май
чустоает дехот че пре-

кошката на кошката.

Кы преломиле оградата се
окупа грешка. Дакл аве
грешка шаро, ел о амурман

Не еркс се пунку на
мурат кенко, котловина,
куркел. Се стопа балерина
де мими, се уште ку уету-
род писат. На ~~дуго~~ се пу-
не дружок де арнар. Се
пун медулка, апај се пун
морав, уотурај, чешко, кафе,
ерои медука ...

Не асура се пунку ги
етрат де дружок де арнар
се чешко. Се омире ерше-
теш - "се бате дружок на
бутој". "Ари браво" се
турка апа пона се омира.
На когето зиле се цета

«де саре» данс ну ашунтне
саре се гроне «переток» ии
се аса са се мурже.

Дес се коше поше. Витр'о
оаша се нукау фрекашеи пре
фолуто ну ато ши ну гро-
ина де гроу ии де пашуиаш
(май нуши) Се аопере ии
се нуше ла ханд. Ви кова-
та де леи се черне грона
де гроу. Фрекашеи ридекаше
се нушеу от аласта грона.
Апои се местена ии срам
се черне грона. Се тоарна
ато ханд, преломита дин
минт, Ашеетеконт-о трента
ка са ну две боцуро. Се
азаурь саре. Срам се черне
де ашурь грона ии се гроне
Витруи крушид. Апои се

акоперя ку о драго де маса
албо курата. Амаста се
дроче ма драм 24⁰⁰ се
маса не канте. Диминена
еи дэде драм би куртор.

Се прелесту товошме ши
друнке де бруетуре, не се
еи коше пош.

Кому поше се ридина, алга
тун се пелмоза ку ато
калдо пош кому еи се
дроче масе. Се адун по-
ше ши се куне би куртор.

Дун се арде драм се
битенде таратини би
мом куртори. Дун се се
битенде бие куртори, ку
вотрару се протие би
ауро курторуци тарати-
ки. Би драк се арунка

дуцино гръдно, така се
мра док, обхваща го гръд
е при маре или тредбе
мшат се се рожделево.

Жу локата де мши се
годе поше от кунтор.

Поше ста от кунтор отра
не 2 оре. Ною се скоти ии
ерои се нуше от локата.

Фектру ка коата де асуре
се две май маме, се уде
ку ота маме.

Велло гласитя на пре-
втире сканид от тредут
ера ка рецно гин мут,
оше де мут, гартурини
де мут ии фии мши.

Колд се коше поше, се ко-
ше ии гирите котурь.

Сараишине (самаршине).

Дин алуатун, дин каре се
коче номе, се преломеу са-
раишине. Се оштинге о
драсе де алуат, се нуне
Фроизе ши се ошворте.

Анод се дрочеу дигерите
дрине. Чел мад дее ши
дрине де мейра "3". Се
кочеу ши кунтар ошпренеу
ку номд.

Аукукь не спате - дин
алуат доеши дурче. Се
оштинге о драе де алуат
драте субуре, де 4-5 мес.
Се нуне Фроизе ку дээр,
се ошвортеше ка ошворте-
та ши се мае дрине
субуре. Се коче ши кунтар,
атуне, коче се драе номд.

Пашиниште - асуат ка
нектру поше, ошсо, гора гора
вар. Се оштинде о турта
миха, се пуке мушдеиши
се гаче гориша патеури-
мор. Се кошу не горише
де ^{орелн} джестур.

Сдобникъ - дин ачешан асуат
ка нектру поше, джече.

Ви турта де асуат се пуке
бронза джече, бишике сау
мере. Се джешу ви гориша
де чидро 8.

Ви време де пост се можке
ши ви трекут азъ: джесал,
кортодъ, пемте.

Се преломе замъ ку джесал
джесал се аелтеу, се сна-
лау, се ахонериу ку апа
рече ши се часъ 4-5 оре.

Анај ана се скупине, се
моарно ветно. Ии се пуње
са ферт. Њонг фаломе-
ле соит анроане иана,
се агауо картодаи. Ло.
сдоуришт се одлеза, се пу-
не иана, промита ана.
Анаста замс се преити
ом трекит ии се пре-
итише ии азв. Вмес,
азв фарте пуњеио ии
постуи.

Вм пост, де асинеи се
мокла замс де неше
ии нешеи промит. Неи-
шеи се пуње ом од бутит
сау ом фортс де гроу, ана
се проити.

Не мисл де граиете
ошескее. асестуи сат

можкоу стети, лободъ,
можук, шиндъ дин по-
дуре, црзика. Се тинелни
грашметей паска се кони
дин секаръ. Се гроне ланте
де оашмете - се гроне секара
от ант. Ачаствъ бѣутуръ
се бѣ „от грашмете“.

Ма ошморисонтаръ мож-
каре се преломе от зина,
конд ера ошморисонтаръ.
Ну се преломе от кася, унде
се расе делегатни, ши на
бечинь сау на руде.

Се преломеу аша есони-
лоруръ: киторсате, колумие,
плочикте, сауе дин карне,
помелени, полаки.

Толкуите - май дее ене
се дах ку дорукъа де, вие ии
(Ае срисо ф. де вие се сопа)
де арисар. Он оинтуктуро
се нуке карие толта моруна,
мана промита, през, нуке
де гроу - бринур. Тотур се
меехе бие, се агауа морлов,
саре. Толкуите се дах он
оррелъ кокино, меех.

Картоаде отдунаде
ку карие - картоаде се ку-
ржау ии се спелеу бие.
Аноа не таба се промелу
нукии. Се нукеу отар'ун иаде,
уфе дорде карие. Аноа
чауки, он каре се аруа
мана, морлов, нинер се
нуке он кунтор, унде се
лаа ии дукъа че ерау де
акуи гата, пона ехде

ана.

Тлахице - гербе лангеле,
се агауно срезуи (та де ланге-
2002 де срез), дупа се омчене
а гербе се агауно захар ши
се мосо са се коако ши
кунтор. Ло уресо се пуле
уит ши се моина гербана

Житороанте (ршитурь) -
се пуле карие ма герт,
каукри му се алопера, се пуле
сафе. Чонг омчене а гербе
се пуле чано, мдргов, гету-
рой. Чонг гербе карие, се
се ехоте. Се мосо са се мите-
заско ши замс ршикта се
турна ши гартурни, каре
ле пулеу ши борее ма
рече понг понг се припреу.

Томасових - се преломе дим
акурати, преломит неутру
поме. Турма се отишле де
морила товоши, се куне
от това. Де акура турма
се куне о „тима“ - акурат
отишется. Са се куне от
турма турма или ма
мешава от турма де кун-
че. Се куне от кунтор.

Ла кракун се преломе
сараме, голуште, геме.

Томаше се гербуе кунче,
се сарау или се кунче
оттр'о кракунга. Теме
кунче се кунче гме де
хоршиа еау фрунз де
серап гме или се кунче
от кунтор, гме се кунче.

Бэутуриме: Дрна се пре-
гате кимина. Дин фрухте
ухате. Сил се пунду ои
оаме де мут. Даме се ако-
перле ку комениам се гозе
ви куптор. Аной се пунду ои
ла проваде - муест ^{борде} дин ме-
ре ухате. Дин мере ухате
им малай се преста
ачест муест. Се коце ви
куптор. Се азуря зохар.
Дин перте, вишине се
фроне раку.

Се фроне виш. Се интересант
гранти, ка коаме се ку-
летя „фроне строн де роуџ“.
Дакэ ера роуџ сау коале,
коаме ку се кулетя. Вишци
ера гозрте курант.

Ла кунта букателл се
доду он дзелул фелестор:
ола ошченут се ддде мван-
карл рече, каре се жумосесе
мезино: карне адрумат,
хорнауде кас, хителет, хителет
неште. Мот ла ошченут
се кунду он фад сел
проштурше. Кун кунта
ошченут се амлау ла
маса, ошченут се се адук
букателл касе: колуметел,
картаде ондрудате ку
карне, жекелл проште,
соуе де тигетел. Амаста
десесе ил десесе ил
азь кунцине д аил де че-
ле, че се дон не чешелел
мал ан фелесторел, унде
букателл се адук не ромд,

отже по ку аша кушията
скулестоаре.

Азв ла нукта се май
презтеех ^(сречулки) Протимен ашри
се презтеех дин: Франко, асбери
де оу бине ботут, се асбери
нукти рахиу ши се франмонто
о нукта судури ла нектру
нексимте. Се тале нукташи
зимицате ши се еуасу оу
франко хожко. Анди се дербуу
ом улей. Нукта ашея се пре-
сурау ку зокар ши се
сербуу рехь.

Ла нукташи де азв се рок
тортури. Ви спешан ку
мьере де албани.

Торт де мьере "медовина".

Зил де манте се шестех
ку мьере де албани,

ку чл пээр де грэинь, ку
оуа, се рок муфтене не мава,
ви куттор. Рукс се муф-
тене се рок, все се уи
ку грэинь (селионяош ботунтэ
ку зээр.) Се куне се
рече.

Фортурише азв се рок се
кудестрий, ма гиле де каш-
тере.

Мынхаре де азв се грэебине
радишан де ме; каре гра
май оташте, 50-60 де ань
ви уреш. Ау анфурт бухате
май, прадусене грэеште
свинт май вариате.

Свинт конструише аепотрий,
унде аилшия кате се се
маса.

Ау апарут аша букате
нај хо :

Орезуи ку карне (мсов) -
се прџемите карне ; орезуи
се пуне ом ант фербимте,
ви се стрехоаро иш се пуне
де асупре карне се тоаро
ант. Анта се адоуто чана,
моролеви иш мелистичи,
прџит апарте. Се адоуто
фрунто де гадри, кафе.
Дупа че слоде ант, се пуне
ом раво.

Фурекъ ку карне (кануеџика)
карне се фреде апарте, ант
се прџемите, кеурекъ се ом-
диче ку ант. Анта се адоуто
фрунто де гадри, нумр
кеуръ, се прџемите чана иш

се агауыз. Се ласе се се кесе
Амментажне континпорако
се досебните радикал се ме
деи трекут.

р. Слободзия
с. Чобручи

Информаторь:

1. Яковлева Ана Андреевна -
1936, Бяжынкаш, маю., студ.
медий
2. Мамалона Тамара Ми-
хайловна, 1950, маю., студий
медий.
3. Мамалона Агросина
Андреевна, 1914, маю., кентра.
4. Тамара Тамара Влади-
мировна, 1945, студий медий,
Бяжынкаш.
5. Кузнецкая Тельма Ивановна,
1924, Бяжынкаш, кенешохера.
6. Чурпан Ольга Васильевна,

1948, бәйшәһә, Һәһәһәһә,
Һәһәһәһә.

7. Һәһә Һәһә Һәһәһә,
1944, бәһә, Һәһә, Һәһә һәһә.

8. Һәһәһә Һәһә Һәһәһәһәһә,
1950, Һәһә, бәһә, Һәһә һәһә.

9. Һәһәһәһә Һәһәһә Һәһәһәһәһә,
1908, Һәһә, бәһә,
Һәһәһәһәһә.

Ви сагун Чобручи ам континент
студире тели: Ам-
ментацио традиционало.

“Каре ерау бухател до-
лосите ви трекунт?”

Чел май дее ера долосит
табахун ку носат - баста-
нун (табахун) се герба, се
адаун носатун мунет
анарте ми штирел.

Се монка гербинте.

Мошиа ера монкари, че
се прелате ви диле ги,
сау несте уна. Са се
монка ку саге, ку чано,
ку тахано, ку борни.

Боринун ви спешал ера
дојо карне. Се прелате ви
кунтор, са док дил бурдан.

Се още помня. Азъ тѣсно-
ложно прѣстоурихъ помия
е ашея. Алуатунъ се по-
моденяе къ кефир, оуо, маф-
ларин, гротиди.

Тшашеа онъ локъ дѣ грот-
иди се отребунуау дѣрехо-
целиа сау къи оуи къилеа
онъ ашеа сат-опара.

Гра гѣлоситѣ дѣе онъ
хрѣно мѣри дѣ албинъ.
Азъ, дѣши мааи сѣнт
Вашеа, каре се оуно къ
албиноритунъ, мѣри дѣ албинъ
е гѣлоситѣ мааи мѣри
онъ скѣуръ мѣричѣае.

Ашеае ете гѣлоситѣ
онъ хрѣно дѣи тѣлѣту-
рѣе мѣе мааи етѣ-
вѣа, дѣагѣе сѣтунъ

2 ашизат не малуи Густру-
муд. Виез, дако оташине се
премоте нумай дама де
неице или неице про-
мит, азв се маид гало-
сиде неице ошпелун,
котелете деи неице, кафе
се премотееш на сарботоро.
Ла сарботоро се коше или
се коше или акри муро.
Се премотееш алуатун, се от-
пуинде о мурта, се нуке от-
тиае. Анди се нуе вишине,
или аице мурта де асуре.
Се премотееш алуателе ку
булур.

Ла нуице се премотееш "перте
ошпелунте ку нуа", котелете,
салат, "ошпелунте", рашпелунте
(нумай ерна), пшошпелунте.

Като тече висшето, и пурь
ощитице. На кунта тоце
чей ивитаце виш ку о пере-
не де камаць. Обичеи ачестя
е де деицит.

На ероче сарбаторе се
презтеице научити. "Чек
о маес ку се петрече дора де
научит". Карне се ошдурит
ку чань, илнеф керу, апае се
сдагь научити, дерт оц
аидь граице.

Де аеице на тоате сарба-
ториле се презтеице боже-
нико - карне коантэ ои саба.

Билекии ку бронза ил ку
мак писат ку зодар. Се кол
оц кунтор.

Като тече висшето ку
бронза - се презтеице на сарбаторе

Позначителе се лок де доуо
дрелурь: позначителе он ватро
или позначителе он тавель.

Позначителе он тавель - „ауауау“
се дреловито вартас, се
витино турте дрелте маро,
се дреловито кунале ку гелбо-
мушеле де оуо, ку срелитото,
се нуке он таво о турте
апод се нуке кураха (сау
алта витолтуро) дрел туро
или дрел курахо. Он тавел
и турте де аелте позначителе се

Позначителе он ватро. Ауауау
се престелите деи самелитото,
лобелкуше де оу, дрелдиди, дрелно,
мармарико. Се витино турте
судурь. Се нуке дрелурь, сау висса-
но, се свортелек он дрелно
ротундо. Се ун ку уел

ми се пуи от тобъль. Анот
се дау от хунтор, унде се пок.
Ла фоче маес де сръбтсаре
се прелстеех Бимички. Се фоче
всугатур дин ланте, сур, факно
Амугатур се фоче фак. Се
прелстеех „наместничий“. Ви
вее се пуи брѣтѣ ми се
отвеех, анот се ~~се~~ мае дрѣмѣ
ми се пуи от кратица, се
уни ку унде. Анот амт страѣ
ми драм се уни ку унде.
Анот се пуи от фак.

Бимички ле фак ми
ла пуице. Ла пуице се
срвешите мѣтѣ фече ми
дунѣ че амлениѣ се
аммаѣ ма маес ми
вѣит дрѣмичтѣ мѣтѣ
се адуче че хонѣ: амлениѣ

ку булеуър, картофъ ку карто,
оръз ку карто.

Се прѣстѣшиѣ коурмацъ де ка-
са ку соитѣ.

Ма тоате сѣрѣторѣше
се кох колашиѣ. Вѣсѣ ма
дѣкаре сѣрѣторѣ еѣ се кох
дигрѣит.

Ма нунѣ - колашиѣ де нунѣ
марѣ. Ачѣиѣ колашѣ соитѣ
дѣарѣ марѣ. Ви еѣ се дигрѣитѣ
& нунѣ марѣ.

Де асѣмѣна мѣай соитѣ кола-
ши мѣрѣмѣиѣ мѣи а мѣрѣсѣиѣ.

Колаши мѣрѣсѣиѣ е сѣмѣноу,
„Ви 4.“ Ви еѣ се рѣиѣ бѣжѣе
мѣи еѣ дѣу дѣтѣлѣ мѣрѣсѣиѣ -
рѣиѣ.

Колаши мѣрѣмѣиѣ ку се
дѣасѣнѣиѣ.

Щоць цей шкитачь він на
пунктэ ку ук прасон ши о
перехе де колаць, каре-я
отхилэ сокруцудь чей марегау
чей ших (он Генденкуэ де
грантур, ма шине се граче
пунта). Ачешь колаць
грау „ви б“ гау, куи се
май курмеу аше „он мучь“

Аа курматрие се кошеу
колаць „~~Коблесного~~“. Сї гра
внтрумусецаць де асупра
ку дасорь дин асупест.

Аахь се додеу колащий,
ачеста гра сешн, ко ку-
матрие е не ефоршита.
Ачешь колаць се курмеу
„колаць де повар“. Не сї
се руже ук гаду; материя,
монестеруць.

Ла втмормактарь се
кочу хомачь май мичь -
помение. Ачешь кочачь се
пушеу "от барис". Де асупра
се пушеу з втмсетитурь от
форшо де круче. Си се дудеу
ла бисерико, атой се дудеу
де помано.

Се кох ми аше мукуний, сара-
мине, кирайине ку вимине,
пиротхане, пампуште ку уелурой.

Яши ^{букале кахале} бутурь ми май дее
гра вттребукизато Мешенине-
лапте ку пасат.

с. Сэиць

Р. Цэушань

информаторий:

1. Шурманская Юлия Кирилловна, 1914, пенсионера, 4 класс, орнитолог зин Опачь.
2. Вреша Ана Кирилловна, 1936, хозяйка, 4 класс, башк.
3. Лушчу Мария Фёдоровна, 1949, башк., 4 класс.
4. Турхан Наталья Даниловна, 1959, 10 класс, башк.
5. Савченко Георгий Конст., 1924, 3 класс, башкитань.
6. Башка Ирина Андреевна, 1930, пенсионера, 4 класс, башкитань. 36

4. Башка Мария Алексеевна,
1921, Бештинамс, 2 класс.
8. Чиботарь Акулина
Артальковна, 1936, 4 класс,
Бештинамс.
9. Пандра Мария Фро-
димовна, 1928, 2 класс,
Бештинамс.
10. Раика Евдокия Прохоровна,
1898, Бештинамс, некорту-
раро.

Букателерге се презгәтеу ын
трекут.

Грака дәмшәмшәр сәраче
ее дөссәе де ме а дәмшәм-
шәмшәр май отетәриче
ын трекут.

Грака чәраңуңуң гра
сәшәмшә ми нуңиң вариачо.
Чем май дее мава о аңуң
кер от хонит. Моккари
о аңуң дөшәе сәу дөшәе.

Чем май дее ее дөшәе
мәшәа о прәстәеу дөш
дөшәе де нәңиңә, дөш
орз. Мәшәа о мөккәу
ку мурәтуңуң, ку бәстәң
хонт ын хуртор. Се май
мөккә ми ку дүстәшәе
рәшәе де ма ын.

Мәшәа се тәә ку
аңа сәу се рүңә

бухачь. Как пошлю бухаче
де мовши ми ел е
рошеу, ле уштеу ку ушеу
ми ле гудеу от куртор.

Галмиме, кафе абеу ванс,
абеу посидимата со гра-
ко Франзо, урт, ешолитомо.

Ви ачете галмиме
предимноу он герак про-
дееме мотате. Емо,
ну тоате галмиме
пштеу со-шь прамит
со уело ванс.

Ви тимп де галмиме,
канд гра сечта ми по-
молтуну ну роде, самение
манкау бурчене, самком,
молтуну конць от куртор.

Ви тимп де пост е
галеа от герак куртор,

моаря, потлостешиле.

Как он поступил мааре
чинева дин коний монко
„де фрунт“, атой от зело
де нашия емошо-са ну
аве все са се „дипломею“.

Боутура фромсита чин
май фреквент ера ланте-
ле конт он кунтор от
уичоре де бокно.

Се лоче помя. Он лок
де фромдий ера фромси-
то епарка. „Конд кунторул
се отледя, отсина, хэ
дохул е латаши помя
коате дин гато он
кунтор. „Конд се фромсина
помя, уинла ши фе-
ретреле ерау онкисе,

кентру ка номе 4 ед
дотеско май бина. 4 жонг
се адуна алуатун се
дроче круча де асупра адр
се дроче кручи ши конг
се скотие номе дун хунор
ши се срута. Анои се
ахонере ку ун просон ку-
рат анб.

Жонг се коше номе
се кошеу ши дигренте
коптурь: сарамий, едовинь,
хироитире, нироткане,
гичошане.

Гичошане - ун дрел де
келочинте, каре номь аду
ну се-ам битолнит ом
анте ерте. Се кошеу ом
трехут. ши се как драрж
дсе ши ом рфедент.

Се хох шимманене дим
велуатун преломит мезру
ноне. Се внтинде о турта
ну пре маре, субцире
се туре бронта, он маре се
адаур мулай вобану-
ци де ау, алаі се вт-
бартава ми се гох он
дрис де цифра . 8"
сау ронурдэ. Се хоху
он хунтор. Де обичей
шмананене се моткау
ку бори.

Борини се преломе
драрте дее, апроате он
дрине зи. Се преломе еи
дим мемуле: патлателе,
хурелэ, морхов, курторэ,
стете, марорэ, ронуртале.
Мулай ла вобанторэ

Борисци се градеа ку карне.

Израане тоате драммысе
авелу од. Дин карне де
оде се преста ии се пре-
стемите ии ахул чашовесе.

Жарне се мурилз ку чанэ
ии се лоез о коанте ом

Борде. А дача зи се дорде
пунки, ер аной се пуне
ом тава ии се дэ ом
хунтор сау ом роас.

Е'а екибат радикал
места Бухателор престите
ла мултэ ом трекут ии
азв.

Жулистате де ежал ом
уринэ ла мулчу, ла
кулматрий се престау мулсаб
котева драурь де мом-
корурь: валуште, картодрь

отодушимся, рожитурь. Се хослеу
протисей.

Азь, не словь ачесте буреате
се прелотех или мурте аиле-
и: мистетей, котилете, "решиде
афурман", есамат, чомив вилитурь,
оввартият, едобничь или мурте
аилеи.

Се прелотешей каварман -
"карне протисей не котилон
ви бутеле". Вара се прелотешей
теилете - не котилон, аф
ерис - от куртор.

Ма куртор се прелотешей
милотешей - фрез ку ланте.
Ма куртор кей сиватаче
венеу ку уи прелотешей ку о
переле де колачев. Ачешей
колачев ероу, ви в' есу
"ви мурч".

Е. как корнишварене.
Акуати се пресотенге
ден франс, оуа, мармарика,
манте. Акуати се дрфо-
мочто им се мавс о
оуа ма рече, анос се вилкира
мурта, се мае ажуау миче
вн дрфо де пурасе миче.
Вн ене се пуре думачау де
трандадур им се оввортеек.
Дупа ме се как, се пресоаро
ку захар-пурто.

Е. май как им контурине,
пумете „абрикос“. Акуати се
пресотеек дин: франс, оуа,
слонявн, се адуау пучило
соуа де мавс „стимес ку
ает“. Акуати требуе
сз дие рар, сз се поата мис-

мека ку симура. Ачесте
контурь се дери от диед
анат се пресорь ку зо-
аер.

Ачесте контурь се прелетех
ла куритрий, ла зиле
ономастие, ла нучь
(май пар).

Спре едориштити нунуей
се до екулостаре: през
дурме сау пруне омителте
ку нучь. Жонг се адуче
екулостаре, е сеин, ко нучьта
се апроие де едориштит.

Грама а дивелит фартя
вариант. Се прелетех буна-
те муите ши диверсе
ку нучьта ла нунт,
дар ши от диларе зи.

Жиа кри свит оуе вилтуд
те ку карне, рурето дин
карне ку оу, кометте,
коркац де касе.

Ла вилормонторь мори-
каре рурин се десебеше
де чил де ла мунув ил
де ла христурей.

Ла вилормонторь се пре-
зентеа касева, специфика
мурмай петру мава де
ла вилормонторь.

Ла вилормонторь се кок
касаць петру вилений,
каре сапэ траса.

Де асеме се кок ко-
мачь „оч и“, каре се дур
ла бисерико, анай „се
шитарт де помакс“.

Р. Цицишлия
с. Сагайдак

ИНФОРМАТОРИЙ:

1. Злотеску Варвара
Демьяновка, 1911, некорту-
раро, бештинань, малд.
2. Туцу Чеслия Ивановна,
1905, некортураро, бештинань
3. Доростей Мария Ми-
хайловна, 1926, 4 класе,
бештинань, малд,
4. Крецу Елена Доросреевна,
1928, 4 класе, бештинань.
5. Демьян Трахетова Тро-
димовна, 1904, некортураро,
бештинань, малдовань.
6. Луцу Мария Александровна,
1930, 4 класе, бештинань,
'малд.

4. Лунгу Сюзанета Михайловна,
1920, Биешиканско, хртырафс
8. Турнок Ауриса Майсевна,
1940, 7 клас, Биешиканско,
молдованко.

Във вавондан амментация
пуци се дессебитте де ме дин
сателе пресерите. Ми обсерва,
ха тежкостта пресерити
бухателор ете ачети,
дидерите сонт дор де
пуцирине мэр.

Във прегут он аммента-
ция чен май дее гра
голосито момма, брими,
картофий.

Момма о момкау ку
дротий, рмесе де ла ван,
мурмурь, ку драго де
ай сау де вань.

Акуитий ачестур сат
пресерь бухателе пре-
лотите дин мезине.

Норие о голосеу он
срано пресерте дор.

Вн аюаста е вод секретни
контибуитиуни.

Деачея боршур, кафе се
преломе он динече зн ера
кумод дин мурме.

Вора ен се преломе дин
мурме проосепте, др ерна
дин челе уекате, куле ма
пострафе. Вн прекут картофид
се кулеу не ерна он борде
директ не нора, преурама
ку ченуис. Мад торзуу
ин он презект картофид
се пострафе он лозв не
радртурь он белурь.

Пателетелме, пенкиид,
курехюл се куле ма му-
рат он нутине де лемн.

Вн тилет де пост
ин он зуца де пост -

а часта гра днескаре ви-
нере дин сэттэлмонд. Храмо,
конста дин: картофе, пеще,
грасале, мурамури, дрез.

Ви трекунт дасрте дее
се хаче поше. Се хаче се тот
ашо, ха ши ви самеле
президенте.

Ахун поше се хаче май
раф, ви спексан ша нуноч
ши ша кумотриш. Се
комунисе ашаста прии
грантур, хо е муост май
ушор ео кунтерь паней
ла масази. Генерацие
май тогорь шиц ну
штие а хаче поше. Ви
сам сакт дасф хачева
дешей ботроме, хаче пок
поше ла сарботорь.

Се хойду иш се лок иш
ахуи протисейи. Ачесте грау
чел май фрехенте коптурь
ом трехурт. Алуатум се пре-
исте дил франс ку ау иш
зооар. Се витинде о турта
ку таре субуре иш се
тод ку куцитум бурце ом
фрима фрептуринюларо. Се
коилу ом куттор (ахуи ом
ролт). Анай се елотелу иш
се пресурау ку зооар.

Азь коптуриле ау девенил
май вариате. Се лок аша
кулмилей "зорзрей". Се
преотеек ом доуз фелурь.
I "Алуатум се преотеек
вортсе" - дил франс, ау,
кулмиле серж де масе,
севоитоме. Се витинде

мурта, се тасе еукачъ ом
дринс ратунга. Ом асе се
пуре омтунтура - карне
тохатъ ку су иш саре.

Се герб "горгорей" ом улей.

II Се май престелек "горго-
рей" иш омтунга: амуагъ

се престелек май моаме,

се омтунга мурта иш

се тасе дринс де 10-15 см.

На миток се гаче о

тостуръ иш се омтагъ.

Се герб де асемне ом

улей. Анон се елот иш се

прессаръ ку зохар.

Вн трекун улей де рос-

римо се дринс рар, ом

спечилъ ма сондике. Период

схранъ улей се престеле

деи хордан - о ниланто,

каре крестите от гроу.

Протиският се промислу от
ацест улей.

Улеят се разоритъ се громова
~~нудата~~ от транъ нудата на
сърботоръ: на кроун, на
наште, на но се сгинуво.

На наште се коче накла
ку бронза сау „накла гермо
гъръ фронтъ. Се воналу от
рому оуле. Таапе асте се
дучеу на Бисерилъ им „се
сгинуво“.

На наште се толу
кореланиит. Сѣ се гербу, анад
се кочу от кунтор сау
се прелсте замс се
корелан.

На кроун се тале порис.

Дин карне се порк се

крестуе катасе, „корнау де
калс“, „корнау де сонте“.

Дин каре се преломте каварина.
Ма кроучи се кошеу пачините
ку курехо, ку бостан, ку
Бранцо.

Ма кунче се преломтеу
мушаи тумуше, раитурь
ши партедурь. Тектурь бор-
мичей се кошеу колачь
„ви 6“. Колочурь мурмурь
ши а муресей ера „от 4“.
Ма кунто се кошеу 4
железе (пото). Се кунте
кошеу ура от екселе
калс а мейс.

„Колочурь кунтесор ера
чел май маре, омурь-
мурьсат ку фолорь.

Ла нунчъ ее кочу
мошинте от тобиль.

Тючинте ку бостан се
кочу от нунтор не
друнзе де арлен сау де
курель.

Азв монхаре ла нунча
а девенит мулт май
варианто. Не масе се рун
ку нунчай буратие пре-
витите ахасе чи ми челе
кунинорате. Сау се го
командо ла историд;
се две коанто котиз,
мошинте, колаши.

Ла отченут се нунче
монхаре рече не ма-
се: роаштурь, котелете,
лесие арушат, мошинте,
алат. Тот ла отченут

се пун не маво фронт-
турине или добродетели.

Дуно че соит динчи-
таче тинерид, се адух
воспителе или картоид
отзудинио ну карто.

Дуно ачаота куртаинио
се се на маво или
се адух вакеле фронтите
или соусун дин тинерид,
инитиел, анад чед
картинио ерзи се дук
на доне. Чонг се амаго
на маво, се адух
портурине. Портурине
соит атом динериде,
кат или фронтите
д чин маво инуелите
мениериде или сапу-
луй.

Ла урнис се адуце
судестаря - пономя, че
че висиме, ка нукта
се апроме де сдоуришт.

Ла хуматри се пресетее
мот ачелми бухате, ка
ми ма нукта. Се прес-
теех граате лудте ми
вариате бухате, че че
ете граате хостисаф.

"Коласий петру хуматри
соит марь, се рок "он
мунь":

Ла отморимотарь коласий,
каре се дау де коласий
соит мичь, "он 3", ар
коласий "ла мюме" - марь,
он 6" сау "он варь":

Са схембат миеме
бухателор ку хуматри

де ма нунто, чи им
де грихоаре зи.

Се преставиле зама ху
греха. Фидела се преставиле
дин грима ху ослобону-
ши де су. Се отпине
мурта, се престави ху
грима им се маго ес
се учуче когева оре.

Аной мурта се маго
ви гримий, отпине им
се грехо. Аной се агауто
ви зама де грима.

Се маго преставиле грехе
де "здешните спарте".

Витриун чаун се отпине
хурехом, маго моруит.

Аной се агауто грехе
мучет ви ано. ~~де~~

Ви аит вае ви ачит

тими се претемне чана
ку морков, ку потлово
сау момат. "Анаетс прс-
титура" се агауа от
хурекла ку дру. Се маи
агауа нипер нечу, дручу
де гадниши ми саге.

Коту хурекла гевине
моале, чаури се нуке от
раса ла рок саад.

Се претемне штудли.
Се гаче алуатуи гин
роина, оу, ланге. Се витинге
мурта, от са се нуке дручу
ку оу ми се инвартеите.
Аноа се тасе гелии ку
госиние де 8-10 чм.

Вит, 10 кратини унес ку
улей се нуке уи ронду
де гелии де алетт,

аной уи ронг де картонгю,
се уи ну уи, ши ерси
дринд пото конг ну
се оини. Се нуи ши
роло ши се кон пото
конг картонгю се
руиниок.

Дсе е дринд ши
хран ши се дринд
ши май оини дринд
де ой ши де вало. Конг
реаториок индериа-
ториок, шио дин
одринд се инд, ко
дринд де ой дринд.
то е дриндкар. Ну
ва мекру боини де
етоман. Алете боин
се май мекру ши
ну дринд от конг дринд

орезуи ми ку орз орзт
ку саре.

Се пун ма мурам
киперид омитуче ку варз,
потомстиме винете, ро-
шиме ел асиме омитуче
ку варз.

Се маа престоиме „капуеши“,
„плов“, темпалотниа пре-
втириј корора ете
ка ми-и сателе пре-
чеденте.

Тешеме се галосиме пар
ом драм. Ви ечимал ми
ете кунорат дин амте
поруч (ма сорботор).)

Конклюдий:

Внутренние дела являются
традиционными теми исследования
лету и отсюда могут
де трайт а конклюдий.

Эти студенты места буга-
телор, не се притому вы
трелут ни чим, коре се
притомк от притом,
обсерватор кум ау евалуат
всем хампаротур-м.

Французская культура от
трелут гра графк шипу,
срана от тинере куми
варий. Чим миде дсе гра
фалсцитэ мимма ку
сори дин мемуа, ку бривуэ,
фалсцитэ, картоний.

Всета гра конклюдий

дан път или дан след.

Момчето се преиста от
хунтоф. Дее се като ноня.

Вн трелут се гунау носту-
ривл. Вн тимиа ге ност
момкау мурзуръ, ноня,
картоф. Тие нонимор,
ну ми се гже ноня ви
носту маре, че че ера
гсарте гжунтор ноня
сакотатие мф.

Вн презит администрусе
с'а ехмидат радикал.

Вн примиу ронд ерана
мад рер се преистеие
акас. Ау андрут мурте
ендрий ма мочу ге
мурю. Акас се преис-
теие гсар чина.

Ви работи, ви организације
трајатаре ја освоена е
организација администрација
самостојно.

Мај варијанта а дивенит
зрака атомт чл ја
тсате зивиле, когт ши
чл ја сработаре. Ма нучу,
на културни се при-
гответе ~~го~~ гросаре шуреа
бухата чл че сета гросаре
хотиситор.

ПОЛИГРАФКОМБИНАТ

Кишинев, ул. Т. Чорбэ, 32

ГОСТ 13.309-79 Арт. 6324 Молд.

96 листов

Цена 25 коп.